

PROGRAMA ANALITICĂ

Titulatura cursului Antropologie simbolica

Titular curs/seminar: *Prof
univ dr Mihai Coman*

<i>Număr credite</i>	<i>Număr de ore pe săptămână</i>	<i>Anul</i>
		<i>Semestrul</i>

Condiții obligatorii de participare: *50% din totalul orelor de curs si seminar*

Obiectivul general al cursului: *Cursul de față își propune să familiarizeze studenții cu domeniul antropologiei formelor simbolice și să le ofere deprinderile elementare pentru analizarea acestor produse culturale, fie din culturile de tip exotic, rural sau arhaic, fie din culturile moderne.*

Modalitatea de desfășurare a activităților de curs și de seminar

Studentii pot fie sa comenteze conceptele și cadrele teoretice prezentate, fie sa aplice conceptele studiate asupra acelor fenomene culturale, sociale sau ale comunicării pe care le vor considera relevante, interesante, apropiate de experiența lor si in consens cu tematica si cadrul conceptual al acestui curs.

Evaluarea studenților: 25% din participarea la dezbaterile din timpul cursului. 75% din referatul final, care va testa stăpânirea globală a corpului studiat. Studentilor li se cere un nivel academic corespunzător exigentelor programului de master.

Text de referință: Mihai Coman, 2008, *Introducere în antropologia culturală – mitul și ritul*, Iași, Polirom

Structura cursului: TEME

1. Prezentarea cursului: structură, obiective, forme de evaluare, bibliografie.

Sfere ale cercetării și concepte: mitul, ritul, magia, religiile “primitive”, etc.

Se pot consulta rubricile respective din:

P. Bonte, M. Izard, *Dicționar de etnologie și antropologie*, Iași, Polirom, 1999, *Encyclopedia Universalis*, *Encyclopedia Britanica*, *International Encyclopedia of Social Sciences*, etc;

Marie-Odille Geraud et alii, *Notiuni cheie ale etnologiei*, Iași, Polirom, 2001

Jean Copans: *Introducere în etnologie și antropologie*, Iași, Polirom, 1999, cap. *Culturi și simboluri, ritualuri și limbaje*

2-3. Ritul: definiții generale, tipologii.

Claude Riviere: *Socio-antropologia religiilor*, Iași, Polirom, 2000, cap.

Practica riturilor

M. Eliade, *De la Zalmoxis la Gengis-Han*, Buc, Ed. Humanitas, 1970, p.171-200;

Turner, Victor, 1969, *The Ritual Process*, N.Y., Aldine Publ.Co

Lecturi de sprijin: Rappaport, Roy A, 1999, *Ritual and Religion in the Making of Humanity*, Cambridge, Cambridge University Press; Leach, Edmund, 1976, *Culture and Communication*, Cambridge, Cambridge Univ Press; Grimes, Ronald, 1995, *Beginnings in Ritual Studies*, Columbia,

University of South Carolina Press; Bell, Catherine, 1997, *Ritual - Perspective and Dimensions*, NY, Oxford Univ Press; Lewis, Gilbert, 1980, *Day of Shining Red: An Essay on Understanding Ritual*, Cambridge, Cambridge University Press, Turner, Victor, 1969, *The Ritual Process*, N.Y., Aldine Publ.Co; Jean Maisonneuve, *Les rituels*, Paris, PUF, 1988; Martine Segalen, *Rites et rituels contemporains*, Paris, Nathan, 1998;

4-5. Magia (vrăjitoria, divinația, vindecarea magică, șamanismul)

Mauss, M, Hubert, H, *Teoria generală a magiei*, Iasi, Polirom, 1996

Antoaneta Olteanu, *Scoala de solomonie, Paideia*, 1999

Lecturi de sprijin: De Blecourt, William, Davis, Owen (eds), 2004, *Witchcraft Continued : Popular Magic in Modern Europe*, Manchester, Manchester University Press ; Evans-Pritchard, Edward E., 1976, *Witchcraft, Oracles and Magic among the Azande*, Oxford, Clarendon Press ; Geshiere, Pierre, 1997, *The Modernity of Witchcraft, Politics and The Occult in Post-Colonial Africa*, Charlottesville, University Press of Virginia ; Kapferer, Bruce (ed), *Beyond Rationalism: Rethinking Magic, Witchcraft and Sorcery*, New York, Berghahn Books; Levack, Brian (ed), 2001, *New Perspectives on Witchcraft, Magic and Demonology*, New York, Routledge

6. Ofrande și sacrificii

Girard, Rene, *Violența și sacrul*, Buc, Ed. Nemira, 1995, p.99-129

Mauss, M, Hubert, H, *Eseu despre natura și funcțiile sacrificiului*, Iasi, Polirom, 1997

Lecturi de sprijin: Bourdillon, M.F.C., Fortes, Myer (eds), 1980, *Sacrifice*, London, Academic Press; Hamerton-Kelly, Robert (ed), 1987, *Walter Burkart, Rene Girard and Jonathan Z. Smith on Ritual Killing and Cultural Formation*, Standford, Standford University Press; Banmgarten, Albert (ed), 2002, *Sacrifice in Religious Experience*, Leiden, Brill Publ

7. Rituri de trecere

Nicolau, Irina, *Ghidul sărbătorilor românești*, București, Humanitas, 1998

Van Gennep, Arnold, *Riturile de trecere*, Polirom, Iasi, 1996

Centlivres, Pierre, Hainard, Jacques (eds), 1986,
Les rites de passage aujourd'hui, Lausanne, L'Age de
l'Homme

Lecturi de sprijin: La Fontaine, Jean, 1985, *Initiation*, New
York, Penguin Books; Metcalf, Peter, Huntigton, Richard, 1991,
Celebration of Death: The Anthropology of Mortuary Ritual,
Cambridge, Cambridge University Press; Robben, Antonius (ed),
2004, *Death, Mourning and Burial: A Cross Cultural Reader*,
Malden, Blakwell Publ

8. Rituri în mișcare (procesiuni, parade, pelerinaje)

Turner, E, Turner, V, *Image and Pilgrimage in Christian Culture:
Anthropological Perspectives*, NY, Columbia Univ Press, 1978

Lecturi de sprijin: Coleman, Simon, Elsner, John, 1995, *Pilgrimage: Past and Present in
the World Religions*, Cambridge, Harvard University Press Eade, John, Salnow, Michael
(coord), 1991, *Contesting the Sacred: The Anthropology of Christian Pilgrimage*, London,
Routledge; Reader, Ian, Walter, Tony (coord), 1993, *Pilgrimage in Popular Culture*,
Houndmills, Macmillan Press; Bryan, Dominic, 2000, *Orange Parades: The Politics of
Ritual, Tradition and Control*, London, Pluto Press

9. Sărbători și carnavaluri

Mihail Bahtin, *Francois Rabelais și cultura populară în Evul Mediu și în
Renaștere*, București, Univers, 1974

Lecturi de sprijin: MacAloon, J, (coord), *Rite, Drama, Festival, Spectacle*, Philadelphia,
I.S.H.J. Inc.; Fallasi, Alexandro (coord), *Time out of Time: Essays on the Festival*,
Albuquerque, University of New Mexico Press, 1967; DA MATTA, Roberto, 1983,
Carnavals, bandits et héros, Paris, Seuil

10. Riturile politice

David Kertzer, *Ritual, politica si putere*, Bucuresti, Univers, 2002

Balandier, Georges, 1998, *Scenele puterii*, Iasi, Institutul European

Lecturi de sprijin: Willentz, Sean (coord), *Rites of Power*, Philadelphia, University of
Pensilvania Press; Gillis, J.R. (coord), 1994, *Commemorations: The Politics of National
Identity*, Princeton, Princeton University Press; Cannadine, David, Price, Simon, 1987,

Rituals of Royalty: Power and Ceremonial in Traditional Societies, Cambridge, Cambridge University Press; IHL, Olivier, 1996, *La fête républicaine*, Paris, Gallimard ; Lane, Christel, 1981, *The Rites of Rulers: Ritual in Industrial Society – The Soviet Case*, Cambridge, Cambridge University Press

11-12. Mitul și mitologie: istoria termenilor, nasterea conceptelor. Trăsături definitorii ale mitului

Jean Pierre Vernant, Mit și gândire în Grecia Antică, Buc, Ed Meridiane, 1995, p. cap. De la mit la rațiune

Mihai Coman, Punctul și spirala, Buc, Ed. Eminescu, 1992, cap. Geografia unui continent dispărut

Lecturi de sprijin: M. Detienne, Inventarea mitologiei, București, Ed. Symposion, cap. Iluzia mitică; P. Veyne, Au crezut grecii în miturile lor, Buc, Ed. Univers, 1996, p. 39-80; Kirk, G.S., 1970, *Myth: Its Meaning and Functions in Ancient and Others Cultures*, Berkely, Cambridge University Press; Doty, William G, 1986, *Mythography: The Study of Myth and Rituals*, The University of Alabama Press

13. Mitul și ritul în contemporaneitate

Roland Barthes, Mitologii, Iasi, Ed. Institutului Cultural Roman, 1997

Mircea Eliade, Aspecte ale mitului, București, Ed. Univers, 1978, cap.

Supraviețuiri și camuflaje ale mitului

M. Segre (coord), Mituri, rituri, simboluri în societatea contemporană, Timișoara, Ed. Armacord, 2000

Lecturi de sprijin: Althabe, Gerard, Fabre, Daniel, Lenclud, Gerard (coord), 1992, *Vers une ethnologie du présent*, Paris, Les Editions de la Maison des Sciences de l'Homme; Mihai Coman, *Anthropologie des medias*, Grenoble, PUG, 2003; Rothenbuhler, Coman (ed) *Media Anthropology*, Sage, 2005; Liebes, Tamar, Curran, James (coord), *Media, Ritual and Identity*, London, Routledge, 1998; Hughes-Freeland, Felicia (coord), *Ritual, Performance, Media*, London, Routledge, 1997;

14. Evaluarea cursului

Tematica cursului:

Obiectivele seminarului:

Bibliografie: